

**Oświadczenie złożone
przez senatora Mirosława Różańskiego
na 11. posiedzeniu Senatu
w dniu 9 maja 2024 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra spraw wewnętrznych i administracji Tomasza Siemoniaka oraz do sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Wiesława Szczepańskiego

Szanowny Panie Ministrze!

W nawiązaniu do pisma pana ministra nr BMP.0724.5.4.2024.EW ponownie wnoszę o podjęcie działań w celu naprawienia krzywdy społecznej wyrządzonej przez rząd premiera Mateusza Morawieckiego w zakresie nierównego traktowania żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy, którzy w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 28 lutego 2023 r. przeszli na zaopatrzenie emerytalne. Mechanizm ten został wprowadzony na podstawie art. 41 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (DzU z dnia 19 grudnia 2022 r., poz. 2666).

Przepis ten był kwestionowany jako niezgodny z konstytucją na wielu płaszczyznach zarówno przez Senat RP kierowany przez ówczesnego marszałka Tomasza Grodzkiego, jak i przez rzecznika praw obywatelskich Marcina Wiącka. Trybunał Konstytucyjny odniósł się do podobnego mechanizmu ustalania podstawy do obliczania wynagrodzeń sędziów w ustawie o budżecie w wyroku K 1/23 i zakwestionował odstępstwo od zasad w kształtowaniu wynagrodzeń sędziów poprzez odmienne określenie podstawy do ustalenia wynagrodzeń – bez odniesienia do przeciętnego wynagrodzenia i ustalanie jej arbitralnie kwotowo. Nie ma również spójności przepisów ustawy o budżecie z wcześniejszymi ustawami o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustaw budżetowych oraz przepisami szczegółowymi dotyczącymi sędziów.

Rząd Mateusza Morawieckiego po decyzji Trybunału Konstytucyjnego w sprawie sędziów (wyrok K 1/23) skierował do parlamentu projekt ustawy (druk sejmowy nr 127) o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023, dotyczący wynagrodzenia zasadniczego prokuratorów, uzasadniając, że dotychczasowe rozwiązania miały na celu jednakowe wynagradzanie zarówno sędziów, jak i prokuratorów, w związku z czym, w celu zachowania dalszej jednolitości, rząd zaproponował parlamentowi przyjęcie nowych zmian do ustawy. Sejm wybrany w wyborach 15 października 2023 r. podjął prace legislacyjne dotyczące wspomnianej ustawy i w dniu 21 grudnia 2023 r. uchwalił ustawę o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 w zakresie wynagrodzenia zasadniczego prokuratorów. Następnie przekazał ją do Senatu RP (druk nr 38), który to w dniu 22 grudnia 2023 r. podjął uchwałę o przyjęciu ustawy bez poprawek. Ustawa została przekazana do podpisu pana prezydenta, który podpisał ją 22 grudnia 2023 r. Ustawa o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 została ogłoszona w Dzienniku Ustaw (DzU z dnia 27 grudnia 2023 r., poz. 2777). W ten sposób krzywda prokuratorów została naprawiona.

W tym momencie należy zapytać, dlaczego rząd Mateusza Morawieckiego, mając rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego odnośnie do sędziów, skierował do parlamentu zmiany w ustawie tylko w odniesieniu do prokuratorów, a pominął żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy. Jest to ewidentnie krzywdą społeczną, która musi być naprawiona przez rząd Donalda Tuska, który obiecał w wystąpieniu noworocznym, że wszystkie krzywdy wyrządzone przez poprzedni rząd zostaną naprawione.

W swoim wystąpieniu w poprzedniej kadencji Sejmu jako poseł i pełniący funkcję przewodniczącego sejmowej komisji spraw wewnętrznych i administracji, składając interpelację nr 36593 skierowaną do ministra spraw wewnętrznych i administracji w sprawie emerytur służb mundurowych, podkreślał pan znaczenie art. 32 Konstytucji RP, to, że wszyscy są równi wobec prawa i mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne, a służby mundurowe byłyby poszkodowane, bo miałyby stosowane kwoty bazowe od 1 marca 2023 r., a pozostali od 1 stycznia 2023 r. Jednocześnie wskazywał pan, że wieloletnie zaniedbania kadrowe próbuje się nadrobić karaniem funkcjonariuszy odchodzących na zasłużone emerytury. Chciałbym nadmienić, że identyczne karanie dotyczy żołnierzy zawodowych odchodzących na zasłużone emerytury, którzy przez całe swoje życie zawodowe służyli ojczyźnie.

Zwracam uwagę na to, że taka sytuacja stanowi epizod i ewidentną krzywdę tylko w odniesieniu do żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy odchodzących na emeryturę w 2023 r., bo nigdy wcześniej

(w żadnym roku) nie miała ona miejsca. Taka zasada nie jest stosowana przez obecny rząd, co potwierdza przyjęcie rozwiązań w ustawie uchwalonej 16 stycznia 2024 r. (DzU z dnia 1 lutego 2024 r., poz. 123), która nie zawiera przepisów analogicznych do zawartych w art. 41 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023.

Panie Ministrze, przez 8 lat swoich rządów PiS niszczył i deprecjonował polskie służby. My nie możemy przykładać do tego ręki. Wręcz przeciwnie, powinniśmy je umacniać i odbudowywać, tym bardziej że zawsze stawaliśmy po stronie munduru. Wspólnie powinniśmy działać w kierunku wypracowania takich rozwiązań prawnych, aby możliwe było naprawienie przez rząd Donalda Tuska krzywdy społecznej wyrządzonej żołnierzom zawodowym i funkcjonariuszom odchodzącym na zasłużone emerytury w okresie od 1 stycznia do 28 lutego 2023 r. przez poprzedni rząd, a w szczególności przez ówczesnych ministrów spraw wewnętrznych i administracji, tj. Kamińskiego i Wąsika, z których inicjatywy został wprowadzony przepis o stosowaniu kwoty bazowej od 1 marca 2023 r., a nie od 1 stycznia 2023 r. Należy przy tym zaznaczyć, że wielu żołnierzy i funkcjonariuszy odeszło na emeryturę właśnie ze względu na ówczesną władzę i jej rządy.

Panie Ministrze, uważam, że wspólne działanie „koalicji 15 października” w słusznym celu naprawienia krzywdy społecznej, powstałej w wyniku wprowadzenia poniżającego polski mundur art. 41 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023, to nasza wspólna racja stanu i podstawa wiarygodności naszego rządu wśród żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy. Mając na względzie różne trudne sytuacje, powiem, że my jesteśmy wiarygodni, naprawiamy wyrządzone krzywdy i przywracamy stabilność umów obowiązujących pomiędzy państwem a żołnierzem zawodowym i funkcjonariuszem, które zostały zawarte w momencie podjęcia przez nich ciężkiej służby dla Rzeczypospolitej. Myślę, że byłoby to bardzo ważne przesłanie dla wstępujących do służby i obecnie służących żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy w tak trudnej sytuacji międzynarodowej, potwierdzające, że stabilność zawartych umów jest dla naszego państwa i rządu najważniejsza.

Panie Ministrze, najwyższy czas wyznaczyć harmonogram prac na poziomie naszego rządu w celu naprawy krzywdy wyrządzonej przez rząd Mateusza Morawieckiego. Oczekują tego od nas nasi wyborcy, żołnierze zawodowi i funkcjonariusze.

dr Mirosław Różański
senator RP